

Hilalin Görülmesi Meselesi, Tüm Ümmet İçin Birdir!

Hilalin görülmesi, ihtilafli bir konudur; zira Hanefi, Maliki ve Hanbeli âlimleri, herhangi bir ülke veya bölgede güneşin batmasının (matlaa/hilalin doğuşunun) bir defa görülmesinin bütün bölgeler için yeterli olduğunu ileri sürerlerken bazı Şafii alimleri ise doğuşlardaki farklılık konusunda bu görüşe muhalefet etmişlerdir ancak tüm Şafii alimleri onlara muhalefet etmemiştir; Allah bütün âlimlerin söylediklerini kabul etsin.

Kayda değerdir ki eski âlimlerden hiçbiri, bu meselede, milliyetçilik, kavmiyetçilik veya ırkçı sınırlara itibar etmemiştir; zira İslam ümmeti, ırkların ve dillerin ayıramadığı tek bir ümmet olup bizleri bölen ve bizleri düşmanlarımız karşısında zayıflatan sömürgeci sınırları da umursamaz.

1- Ramazan ayının girişine ve Şevval ayının ilk günü olan Ramazan Bayramı gününe gelince; Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: **صُومُوا لِرُؤْيَيْهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْهِ فَإِنْ عُبِّيَ عَلَيْكُمْ فَأَكْمَلُوا عِدَّةَ شَعْبَانَ ثَلَاثِينَ (Ramazan ayının) hilalini gördüğünüz zaman oruç tutun. (Şevval ayının) hilalini gördüğünüz zaman da bayram edin. Eğer size hava kapalı olursa Şaban'ın sayısını otuza tamamlayın.** [Buhari ve Müslim rivayet etti.]

Tahkiku'l menat (hükümün kendisine bağlandığı vasıf), herhangi bir meselenin şerî hükümünü bilmenin temelidir. Gerçek şu ki herhangi bir Hicri ayın başlangıcı, oruç, hac, fıtır sadakası, bayram ve benzeri ibadetlerin yapılmasına yol açan şerî bir sebep olan hilalin doğuşundan sonra olur. Yine gerçek şu ki hilalin, tüm dünya için tek bir olay gibi tek bir doğuşu vardır, sonra da biz onu gözlerimizle görmeye çalışırız.

Lügatte hadis-i şerif, nerede olurlarsa olsunlar bütün Müslümanlara delalet etmekte olup (oruç tutunuz) emri de geneldir ve yeryüzünün her yerindeki bütün Müslümanları kapsamaktadır ve aynı şekilde (hilali görmek) de geneldir, dolayısıyla her görme, belli bir ülkede belli bir kavmin görmesi değildir.

Riyazu's-Salihin'in şerhinde şöyle geçmektedir; (yani Müslümanların Ramazan hilali olan hilali gördüklerinde oruç tutmaları gerekir ve görmedikleri takdirde oruç tutmaları gerekmez).

2- "Fıkhu alel-Mezâhibil-Erbaa" kitabında şöyle geçmektedir: (Hilalin ülkelerin birinde görüldüğü sabit olursa, diğer bütün ülkelere oruç tutmak farz olur; kendilerine orucu gerektiren bir yolla ulaşması hâlinde, hilalin tespit edilmesi bakımından ülkenin yakın olması ile uzak olması arasında bir fark yoktur. Üç imama göre, hilalin doğuşundaki farklılık kesinlikle önemli değildir).

"Mevsuat'u'l-Fıkhiyye'de" şöyle geçmektedir: (Hanefiler, Malikiler, Hanbeliler -ki bu, Şafiilerin de görüşüdür- Ramazan ayının tespiti için (hilalin) doğuşundaki farkın dikkate alınmayacağı görüşünü benimsemişlerdir; bu yüzden bir ülkede Ramazan hilali görüldüğünde, tüm ülkelerdeki tüm Müslümanların oruç tutması gerekir; bu da Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in "صوموا لرؤيته" (Ramazan hilalini görünce oruç tutunuz" kavlinin tüm ümmete yönelik bir hitap olmasından dolayıdır. Şafii mezhebinde en doğru olan görüş, hilalin doğuşlarındaki farklılığın dikkate alınmasıdır).

Şafiilere gelince; "Fıkhu alel-Mezâhibil-Erbaa" kitabında şöyle geçmektedir: (Şafiiler ise şöyle dediler: Eğer bir bölgede hilalin görüldüğü tespit edilirse, her yönden ona yakın olan bölge halkının bu tespite dayalı olarak oruç tutmaları gerekir ve yakınlık

ise, hilalin doğuşu birliğinin, özellikle aralarında yirmi dört fersahdan daha az olmasıyla elde edilir; uzak bölge halkının ise, hilalin doğuşu farklılığından dolayı bu görmeyle oruç tutmaları gerekmez. Yirmi dört fersah, 120 kilometreye eşittir).

4- Hanefiler, Malikiler ve Hanbeliler'den oluşan üç görüşle aynı fikirde olan Şafiiler de vardır. Nitekim İmam Nevevi, "El-Minhac Şerhu Sahihi Müslim bin El-Haccac" adlı eserinde şöyle demiştir: (Bazı ashabımız, (hilali) görmenin yeryüzünün tüm yerlerindeki halk için genel olduğunu söylediler).

İmam Şevkani "Neylu'l Evtâr" adlı kitabında şöyle demiştir: (Kureyb'in konuşmasındaki delil, İbn Abbas Radıyallahu Anhuma'nın, "Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem bize böyle emretti" şeklindeki kavlidir ki o, onun (Kureyb) sözünü kastetmiyor; İbn Abbas'ın "Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem bize böyle emretti" şeklinde Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den bu meseleyle ilgili oruç olmadığına delalet eden özel bir hadis olmasına gelince; bilakis bu hadislerle kastedilen, hilal görüldüğünde orucun tutulması emridir. Tıpkı Şeyhan'ın tahrir ettiği şu hadiste geçtiği gibi: لا تصوموا حتى تروا الهلال، ولا تفطروا حتى تروه، فإن غمَّ عليكم فاقدروا له "(Ramazan ayının) hilalini gördüğünüz zaman oruç tutun. (Şevval ayının) hilalini gördüğünüz zaman da iftar-bayram edin. Eğer size hava kapalı olursa Şaban'ın sayısını otuza tamamlayın." Daha önce de belirttiğim gibi, bu hadis belirli bir bölge halkına özel değildir, bilakis buna uygun olan bütün Müslümanlara hitap etmektedir. Dolayısıyla bu, şayet bir içtihatısa, bir Sahabenin içtihadıdır).

Hilalin görülmesi meselesinin bir tartışma konusu haline gelmesi üzücü olup bu da yüzyıllardır güçlü bir İslami eğitim sistemi kuran Hilafetin yokluğunun bir sonucu olarak dinimizin zayıf anlaşılmasının belirtilerinden biridir.

Bu konu, İslam ümmetini bölmek için çalışan mevcut yöneticiler arasında da bir tartışma konusu haline gelmiştir. Zira bu yöneticiler, Batı'daki efendilerinin en büyük korkusu olan İslam ümmetinin vahdetini engellemek istiyorlar. Bu nedenle onlar, ümmeti birleştiren bir görüşü baltalamak için en ufak bir delili dahi olmayan konuları gündeme getirmektedirler. Ayrıca onlar, Müslümanlar arasında milliyetçilik ve bölünme oluşturmak için gerekçeler bulmaya çalışıyorlar. Ne yazık ki dinlerini ucuz bir pahaya satan bazı âlimler de bu konuda bu yöneticileri desteklemektedirler. Ayrıca bu âlimler, fikri gerilemenin neden olduğu ve aynı zamanda fıkıh bilgisi zayıfladığında ortaya çıkan yozlaşmış ulus-devletlerin gerçekliğinden etkilenmişlerdir.

Çözüm, İslam toplumunun temel direklerinden biri olan alimlerden vazgeçmek değildir, aksine oğullarımızın ve kızlarımızın en yeteneklilerini dinimiz hakkında ilim talep etmek için çaba göstermeye teşvik ederek onları güçlendirmektir. Çağımızda önemli olan şey, dinimizin yenilenmesidir. Yenilenme ise reform değildir. Zira İslam'ın imajı kamil bir imaj olup reforme edilmeye ihtiyacı yoktur. Dolayısıyla talep edilen şey, İslam'a yönelik anlayışımızın yenilenmesidir. Bu da dinimizin dili olan Arapça dilimizi geliştirmemize bağlıdır. Ayrıca bizim, Kur'an-ı Kerim'i ve nebevi sünneti incelememize bağlıdır. Bu da asırların en hayırlısı olan Sahabelerin (Allah onlardan razı olsun) anladığı anlamları anlamak için onlarca yıllarını harcayan eski alimlere saygı duymak anlamına gelmektedir. Ayrıca omuzlarında durduğumuz devler olan en iyi âlimlerin yetiştirdiği ortamı oluşturan Hilafet Devleti'nin yeniden kurulmasını gerektirmektedir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Musab Umeyr – Pakistan